

PLAYBOY

Vse, kar moške zabava

April 2002 • 790 SIT
40 HRK
4.50 €

10 STRANI NESLUTENIH UŽITKOV SLOVENKA ANDREJA MED PORNO ELITO

EKSKLUZIVNO V PLAYBOYU

INTERVJU

Will SMITH

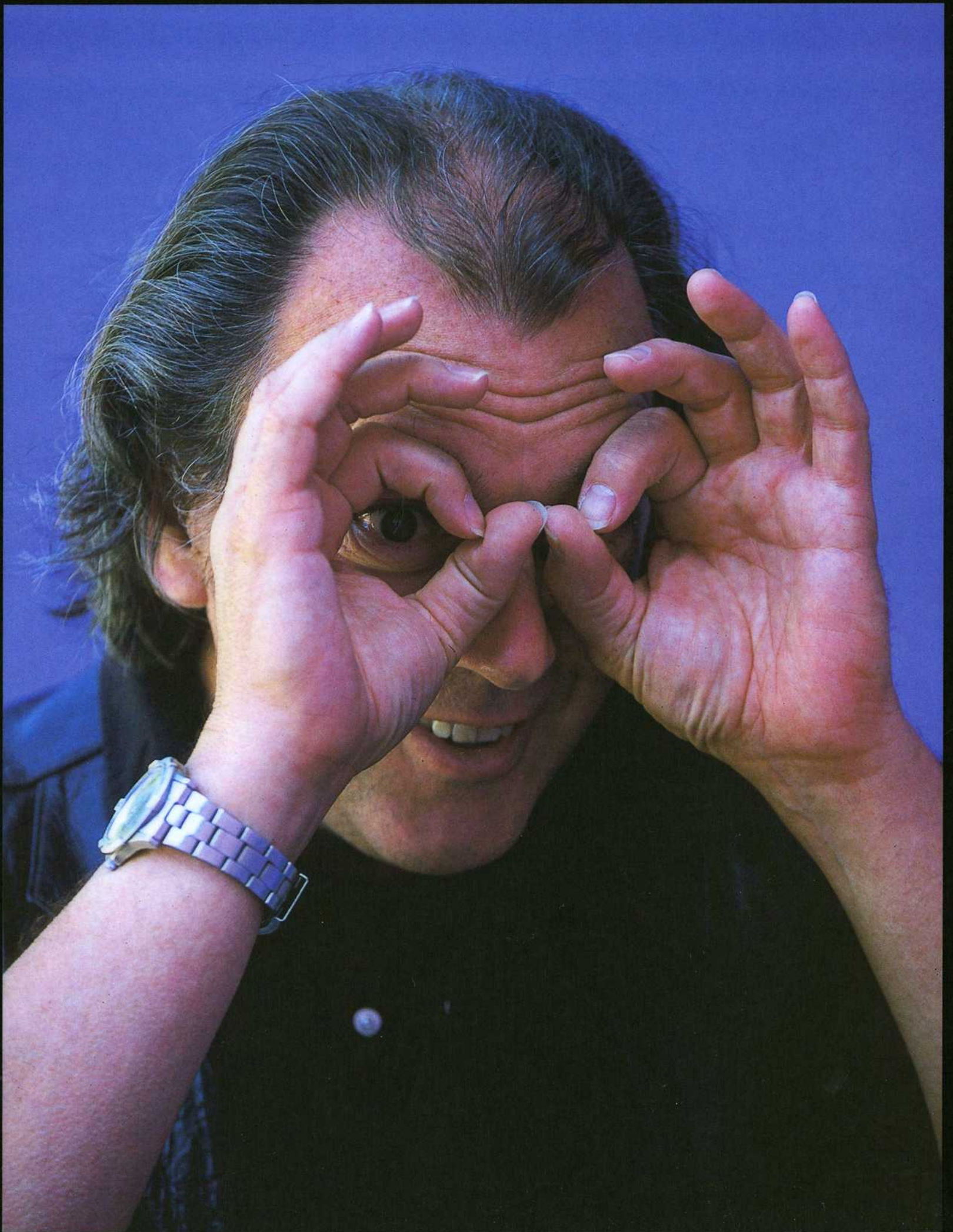
MISS AFGANISTANA

Bila je samo ena. V vsej zgodovini.
Moderna, zahodnjaška in lepa.
Samo v slovenskem PLAYBOYU

Slastna ritka Brazilije

ELLEN

Joey Skaggs

DELA STVARI, KI SO, A JIH NI

Ta svetovno znani medijski šaljivec je umetnik, ki rad pove, da so njegovo platno mediji. Z njegovimi barvami so se umazala tako prestižna imena, kot sta CNN in The New York Times. Slovenske je zmedel z globalno potegavščino BioPEEP, zato pa so ga tako veličastno »spregledali« ob zgodbi o domnevnem svetovnem računalniškem prvaku Matjažu Roglju, ki zlagoma dobiva sodni epilog. Je preslepil tudi naš poligraf? Preverite!

TEKST Barbara Bizjak ■ FOTO Borut Krajnc

1. *Ob 1. aprilu, dnevu norcev, vsako leto pripravite parado, ki je sicer nikoli ni, a nanjo vedno čakajo televizijske kamere. Letošnja je že sedemnajsta po vrsti.*

Vsako leto pride veliko ljudi, kar je neverjetno. Sporočilo za javnost, v katerem napovem dogodek, razpošljem po vsej državi in ker ga mediji dobijo vedno znova, mislijo, da v New Yorku dejansko obstaja taka čudna parada. Pridejo pa tudi povsem običajni ljudje. In ne zgodi se nič. Parade ni. Letos opozarjam, da bo med sodelujočimi veliko ljudi, ki se bodo izdajali za teroriste, da bodo ob poti položene mine, kar bo povečalo razburljivost dogodka. Na čelu parade bodo agenti CIA, FBI, FAA ... in predsednik Bush, ki se bodo med gorenjem stolpnic WTC in Pentagona praskali po glavi. V sprevedu bo tudi Osama bin Laden, ki bo vozil taksi, župan Bloomberg bo delil dolarske bankovce, Ariel Sharon grozil, ameriški taliban John Walker pa bo skušal pobegniti. Vse skupaj je zelo preprosto in morda celo najboljša newyorška parada. Nobene svinjarije, ki bi jo bilo treba pospraviti, nobenega dovoljenja ne potrebuješ, je skrajno poceni ...

2. *Sliši se drzno. Sploh za ameriške razmere. Imate sicer glede na protiteroristično zakonodajo ameriške vlade še kaj manevrskega prostora? Boste še lahko ustvarjali kot doslej?*

Kaj me čaka kot umetnika? Kaj čaka ves svet, je boljše vprašanje. Gledam in razmišljam, stvari pa se hitro spreminjajo. Toda moje prepričanje, da povem, kar si mislim, se ni spremenilo. Kljub grožnjam zmanjšanja državljskih pravic v imenu varnosti domovine moramo izražati tudi nasprotna mnenja.

3. *Ste Newyorčan. Kako ste doživljali 11. september in kako se v mestu znajdete zdaj?*

Ni mi treba poudarjati, kako pretresen, jezen, a hkrati žalosten in preplašen sem bil po terorističnih napadih na New York in Washington 11. septembra. Imam studio v Sohu, kar ni daleč od

Vsi cariniki ob mojem prihodu v Slovenijo so vedeli, kdo sem.

WTC-ja. Celoten okoliš je bil neposredno prizadet zaradi te katastrofe. Kdor ni mogel dokazati, da tod prebiva, ni imel dostopa vanj. Konstantno spremljam medije, osrednje in alternativne ter tuje. Gledam slike, poslušam komentarje in prevzema me čudna mešanica občutij. Gledam našo vlado, kako meče bombe in riž, pa potem najame Hollywood in piarovce na Madison Avenue, da ustvarjajo propagando in z njo manipulirajo ljudi, da bi ti verjeli, kako moramo izslediti naše sovražnike, jih ujeti v njihovih luknjah in pripeljati pred pravico, ne da bi se sploh vprašali, zakaj imamo take sovražnike. In potem gledam, kako druga stran grozi z biološkimi in jedrskim orožjem, ki lahko izniči zahodni svet. Hkrati me skrbi zaradi vladne politike, ki grozi, da bo zmanjšala naše pravice zaradi nenadnega spoznanja, da imamo sovražnika, ki ga ne moremo ujeti. Kaj bo z demokracijo? Moja ustvarjalnost cveti in moje delo obstaja samo zaradi svoboščin, ki mi jih dovoljuje ta država. Trenutna grozljiva resničnost mi omogoča, da sem sarkastičen in ciničen, toda sam imam raje satiro.

4. *Kako vroče pa je bilo vaše razmerje z Matjažem Rogljem? Sprva ste slovenskim novinarjem priznali, da gre za vašo ukano, potem ste vse skupaj zanikali. Je še kaj, kar bi o tem želeli povedati?*

Pravzaprav ne, čeprav stvar še zdaleč ni končana. Tudi kar se tiče posledic za novinarje, saj študentje novinarstva tu v Sloveniji dokumentirajo ta fenomen. Vsekakor pa je zelo zanimivo, celo smešno, da so vsi cariniki ob mojem prihodu v Slovenijo vedeli, kdo sem.

5. *Pa ste tudi drugod tako znani kot v Sloveniji, kjer vas očitno pozna že vsak uradnik?*

Imam že kar dolg umetniški staž, katerega posledica je, da me ljudje poznajo. Ali me imajo radi, pa je drugo vprašanje. Narava mojega dela je, da sem provokativen, ikonoklastičen, da ljudje zaradi tega besnijo.

6. *Vaše potegavščine, predvsem v retrospektivi, so sicer zelo smešne. Pa ste prepričani, da ljudje, ki se sicer krohotajo vašemu početu, razumejo, kaj ste jim pravzaprav želeli sporočiti, kateri problem ste osvetlili?*

Ljudi učim medijske pismenosti. Toda moje delovanje se je razvijalo postopoma. Začel sem kot zelo resen slikar in kipar. Sčasoma pa sem spoznal, da imajo mediji moč spreminjanja in spreobračanja vsebine mojega dela. Kot protest proti vojni v Vietnamu sem postavil vietnamsko vas, ki naj bi jo zažgali, toda mediji so pisali, da onesnažujemo okolje. Moja prva dela torej niso vsebovala veliko humorja. Dodajal sem ga postopoma in prepričan sem, da sem s tem ljudi vzpodbudil k razmisleku, v kaj verjamejo in zakaj.

7. *Sami pravite, da mediji le redko objavijo popravke in javnost obvestijo, da ni čudežnega zdravila iz ščurkov, da moški, ki se je v večrajšnji oddaji izdajal za Joejja Skaggsa, ni Skaggs ... Ljudje pravzaprav nimajo možnosti, da bi izvedeli, da je nekaj, v kar so verjeli, napačno.*

V splošnem je to res, res pa je tudi, da včasih posamezne medijske hiše z velikim veseljem sporočajo, da so se druge hiše zmotile. Če bo ABC naredil napako, se mu bodo pri NBC, CBS ali CNN z veseljem sladko smejali. Včasih tega sicer nočejo, posebno ko sem vpleten jaz, saj me nočejo izpostavljati. Vendar pa obstaja dovolj alternativnih medijev, tako da sporočilo pride do ljudi. Posebej internet.

8. *O potegavščini z bordelom za pse so se mediji na široko razpisali in se v glavnem zgražali nad njim. ABC-jeva ekipa pa je o tem posnela dokumentarec, ki je bil menda nominiran tudi za emmyja ...*

In ga je tudi dobil! Ves ta čas sem bil prepričan, da je bil le nominiran, pa ga potem ni dobil, ker pač temelji na prevari! Ženska, ki ga je naredila, je še zdaj prepričana, da je pasji bordel res obstajal in da sem rekel, da gre za prevaro, samo zato, da bi se izognil težavam z zakonom. Nora je, nora!

9. *Kadar vas vprašajo, katera od vaših potegavščin je najboljša, odgovorite, da bo to naslednja. In če vas vprašam, katera doslej je bila najboljša?*

Težko vprašanje. Mobilna spovednica je bila zelo uspešna in zelo preprosta, čeprav je gradnja spovednice in tricikla zahtevala veliko časa in denarja. Najtežje pri vsem je bilo iskanje parkirnega prostora za spovednico v New Yorku. Globalno zastavljene potegavščine pa zahtevajo mesece, leta priprav. Res nimam najljubše potegavščine, saj z vsako opozarjam na drugo vprašanje. Ocenjujem jih na treh stopnjah: ali me je ideja zadovoljila in ali sem jo lahko izvedel, koliko ljudi je nasedlo in potem govorilo o vprašanih, ki sem jih želel izpostaviti, ter ali koncept živi in ljudje o njem govorijo še čez leta. Potegavščina mora imeti namen, vsebino, ustrezno tehniko in tisti magični element, ki vznemirja. Včasih pa kaj pade z neba kot to, kar se je dogajalo v Sloveniji. Nobenega namena se nisem imel igrati z Rogljem, toda mediji so me okrivili, mediji so rekli, da sem odgovoren, da kaže, kot da sem za tem jaz.

10. *Zaradi svojega početja ste imeli težave z zakonom ...*

Da, veliko. Je pa smešno, da me je policija prišla rešit, ko sem igral duhovnika z mobilno spovednico. Napadle so me militantne feministke, med njimi tudi lezbijke, ki so mislile, da sem član duhovščine. Na spovednico so lepile znake za pravico do splava, ena pa mi je na prsi pribila nalepko, na kateri je pisalo: Fukam, da mi pride, in ne, da bi spočela! Nisem ji mogel reči: hej, tudi jaz! Držati sem se moral vloge. Tudi to je včasih velik izziv, saj se znajdeš v absurdnih situacijah, ki so lahko nevarne. Predstavljajte si goreče katolike pa varuhe živali, ki razbijajo stvari. Nikoli ne veš, kaj boš izzval. Kot sem že rekel, ne naslavljam ljudi, ki mislijo tako kot jaz, ampak splošno javnost.

11. *Se kdaj naveličate svojega početja?*

Se. Takrat denimo slikam. No, tudi ljudje se naveličajo tistih, ki so deležni preveč pozornosti. Ne jemljejo jih resno. Zato jih rad puščam v negotovosti, da ugibajo, kaj počnem. Pozornost je zame pravzaprav negativna. Če ljudje vedo, kdo si, je težje izvesti trik.

12. *Vaše potegavščine so drage, vendar z njimi, pravite, ne služite denarja. Kaj torej počnete? Imate bogato ženo, ste podedovali bogastvo?*

Nisem poročen, nikoli nisem ničesar podedoval. A ljudje se velikokrat sprašujejo, od kod mi denar, zato bom natan-

čen. Poučeval sem na umetniških fakultetah, prodajal svoja dela. Kot sem že rekel: začel sem kot slikar in kipar. Torej sem umetnik ...

13. *In imate papir, s katerim to lahko dokažete ...*

Res je. Mnogo! Toda številni menijo, da moje početje ni umetnost. A potegavščina ni le šala. Je večplastna kompleksna predstava. Zame je umetnost v glavnem laž. Je iluzija, vizija. Sem torej jaz lažnivec? Pravim, da ne. Vedno povem, da lažem. V nasprotju s politiki, korporacijami, odvetniki. To potegavščino ločuje od prevare. Jaz vam dam vedeti, da sem vas potegnil. In zavest, da ste bili prevarani, vas sili v razmislek. Toda vrniva se k temu, kako služim denar! Pred časom sem naredil skulpturo. Kot satiro, saj me je navdihnilo dejstvo, da so vse soseske postajale skupki kondominijev. In tako sem se domislil ribjih domovanj. Naredil sem akvarij, v katerem so dnevne sobe, spalnice, kuhinje ... Nisem se mogel ustaviti. Najprej so jih predstavili v The New York Magazine, potem v reviji Life, bil sem v oddaji Good Morning America. Šlo je za šalo, a večina je sploh ni dojela. Akvariji se zdaj prodajajo za tisoče dolarjev, z njimi sem razstavljal po vsem svetu. Ljudje kar mečejo denar v ta koncept. Trenutno se dve podjetji, ki ne vesta druga za drugo, z mano pogajata o množični proizvodnji. Pišem tudi knjigo, snemam film, pomagam drugim umetnikom.

14. *Torej ne vozite taksija, kot ste nekoč izjavili?*

Ne, toda bi, če bi moral. In to je moje sporočilo. Če si kipar ali to želiš, si moraš kupiti tisti kos kamna, kladivo, dleto, potrebuješ čas. Vzame ti šest mesecev, potem skušaš izdelek prodati, toda nihče ga noče kupiti ali razstaviti. Zato odnehaš. Torej nisi umetnik! Umetnik bo že prišel do novega kamna in ga obdeloval znova in znova in znova. Kajti strast ni prodaja izdelka, strast je to, kar v izdelek vložiš.

15. *Je mali Joey vedel, kaj bo, ko bo odrasel?*

Vedel je, da hoče biti umetnik. In umetnik je bil. Dejansko sem hodil na posebno srednjo šolo za tiste, ki smo bili umetniško nadarjeni.

16. *Delovali ste in še delujete v zanimivem newyorškem okolju. S kom ste sodelovali, kdo je vplival na vaše delo?*

Če bi našteval vse, bi bil to hudo dolg odgovor. Hotel sem biti umetnik in sem zato proučeval dela drugih umetnikov, tudi mojih profesorjev. Vsi ti so vplivali name.

17. *Slišati je govorce o »umetniškem« projektu, ki je vključeval vas in Debbie Harry, pozneje pevko skupine Blondie. Nekaj časa naj bi hodila in tudi posnela zanimiv filmček ... Je to res?*

Skušam se izogibati osebnim zgodbam in ... o tem preprosto ne govorim.

18. *Prej ste dejali, da pišete knjigo. Tudi pred leti ste izjavili, da se ukvarjate z avtobiografijo. Je to ista knjiga? Kdaj bo torej končana?*

Ne vem, kdaj, če sploh. Imam namreč zanimiv problem. Kot umetnik, čigar medij so mediji, nisem lastnik svojih stvaritev. Ko se denimo pojavim na CNN - in to se je zgodilo že mnogokrat v različnih vlogah in vedno mi jih je uspelo preslepiti in osramotiti - , ti posnetki niso moja last, ampak last CNN. Če bi hotel narediti dokumentarec o svojem delu in vanj vključiti te posnetke, bi se torej obrnil na CNN pa na ABC, CBS ... in oni bi rekli: »Ne! Ponižal si nas! Zakaj bi ti dovolili uporabo teh posnetkov v filmu? Da bi ves svet lahko videl, kako neumni smo?« V knjigi želim seveda dokumentirati vse faze potegavščin: kar najprej sporočim, kaj s tem naredijo mediji in kaj se zgodi, ko razkrijem potegavščino. Če bi te članke objavil v knjigi, bi me recimo New York Times tožil. Imel sem veliko založnikov, ki so bili navdušeni nad idejo, toda niso si želeli tožb.

19. *National Enquirer se je pohvalil, da njih še niste potegnili. Vendar ste to storili v istem članku, saj so namesto vaših objavili fotografije vašega prijatelja! Vem torej, da tvegam, a vendar: se je med vašimi žrtvami kdaj znašel tudi Playboy?*

Ne. Je pa Playboy pisal o ribjih kondominijih. In - to vas bo zanimalo - Hugh Hefner ima ribji kondominij! Posebej zanj sem ga naredil. Skozi okno gleda papež, na steni spalnice visi uokvirjena Hefova fotografija. In zajčki so! Naredil sem zapeljivo zajčico z dolgimi trepalnicami, zajca na postelji, po vsej spalnici pa male zajčke v zibelkah. Je torej nekaj posebnega. In ja, seveda, na tapetah so rdeči srčki. Delo po naročilu za Hughja Hefnerja!

20. *Kaj sicer počnete? Imate kak hobi?*

Živim polno življenje, s katerim sem zadovoljen, in o ničemer ne razmišljam kot o hobiju. Rad pa potujem, to je gotovo. Zanimajo me namreč ljudje, kulture. Fizične dejavnosti pa ... Seks je v redu pa dobro vino, dobra knjiga. Ne nujno v tem vrstnem redu! **N**

Sem torej jaz lažnivec? Pravim, da ne. Vedno povem, da lažem.